

GNR. 78 STENSTAD

Gården *Stenstad* er den sørligste av de to utskilte statsallmenningene i Indre Tysfjord. Eiendommen grenser mot *Bergsli* i nord, mot *Hestvik* over Allmenningsfjellet i vest, og mot Grunnvoll i sør.

Jordsmonnet på *Bergsli* består av mineraljord fra forvitring, med sterke innslag og områder med organisk jord. Jordsmonnet blir derfor ansett for å ha middels til høy bonitet.

Stenstad i de eldste tider

Som eget gårdsbruk har gnr. 78 *Stenstad* ei heller kort historie. Gården inngikk fra gammelt av som en del av statsallmenningen i Indre Tysfjord, hvor den hovedsakelig ble benyttet til å hente ut brensel. Etter overgangen til det 20. århundret ble det arbeidet for at eiendommen skulle overføres til private eie. Fra 1903 forsøkte kommunen å selge de positive ringvirkningene av et salg til Landbruksdepartementet. Argumentasjonen bygde på at eiendommen var av liten offentlig nytte, men at den i privat eie kunne opparbeides til ett eller to arbeidsbruk. Ved at allmenningen ble bosatt, sørget man også for at trafikken på fjorden ble tryggere.¹ Arbeidet med å skille ut eiendommen fortsatte fram til 1908, da skogforvalter A. Sakshaug, den 7. november, satte opp grensebeskrivelse for de to rydningsplassene. Som vedlegg fulgte det et følgeskriv som ikke levnet bruket gode muligheter. Blant annet nevnes det at mulighetene for å drive jordbruk var uhyre små. Dette skyldtes i stor grad at terrenget var så ulendt at det var farlig for kyr å beite der. Det ble derfor gitt tillatelse til å holde 10-12 geiter som husdyr.² Forpaktningkontrakten til Ingvald Johansen, som ble utstedt 27. januar 1909, inneholdt en klausul om et mulig kjøp av gården innen 10 år. Skylddelinga av gården, 27. januar 1918, dannet grunnlaget for dette.

STENSTAD

Gnr. 78 Bnr. 1
med 0,26 mark i skyld

Gårdshistorie for Stenstad

Første bruker av gnr. 78 ble Ingvald Kristian Bernt Johansen f. 1874, da han 27. januar 1909 mottok forpaktningkontrakt over eiendommen. Ingvald, som hadde vokst opp på gnr. 30 *Grunnvoll*, giftet seg i 1902 med Ida Karoline Nilsen f. 1883, fra Råna. I løpet av de påfølgende tjue årene fikk de barna; Nelly Ragnvalda f. 1903, Marie Josefine 1905, Solveig Elisabeth f. 1908, Øistein Olaf f. 1911, Ingvald Sigfred f. 1913, Sandrup Johan Anton f. 1915, Nils Johan f. 1917, Nora Johanna f. 1919, Hansine Kristine f. 1921, og Arnold Jim f. 1923. Ingvald drev plassen som forpakter fram til han 4. juli 1919 mottok kongeskjøte på eiendommen for 300,- kr. Kjøpet ble delvis finansiert av at han samme år mottok 500,- kr i kompensasjon fra Nordland Portland Cementfabrik A/S for å la selskapet legge kraft- og telefonledninger over eiendommen. Ingvald Johansen og Ida Nilsen drev småbruket på *Stenstad* fram til 20. juni 1931, da gården ble solgt til deres yngste sønn, Arnold Jim Johansen, for 900,- kr.

Arnolds tid på gården vet vi dessverre svært lite om. Pantebøkene for Steigen og Ofoten forteller at *Stenstad* ble beslaglagt av Statspolitiet i Tromsø den 7. september 1943, men det blir ikke oppgitt noen årsak. Etter krigen var eiendommen tilbake på Arnolds hender. Som i resten av landet var industrialiseringa nå i anmarsj i Tysfjord. På den gamle allmenningen fikk man en forsmak allerede i 1947, da utviklinga ved NPC hadde medført et behov for en mer stabil tilgang på elektrisitet. Fra 5. juli dette året ble det derfor satt opp ei ny linje fra Sørfjord Kraftanlegg til Kjøpsvik.

24. august 1953 ble bnr. 2 Steinlund skilt ut fra bnr. 1 med 0,14 mark i skyld. Hvem som var eier her vet vi ikke, men det nye bruket ble senere sammenføyd med bnr. 1. Skylddelinga er likevel et tegn

på at det på 1950-tallet var økt aktivitet på gården. Arnold Stenstad overtok skjøtet på gnr. 78 i 1984, og var i 2009 fremdeles eier av det tidligere rydningsbruket i Indre Tysfjord.

SLEKTHISTORIE FOR ALLMENNINGEN

(GNR. 78 OG 79)

Av Finn Rønnebu

1. Ingvald Kristian Bernt Johansen 6/6
1874 – 6/9 1948 (*Grunnvoll* 13) g. 10/7
1902 m **Ida Karoline Nilsen** 1883 – 23/4
1959 (*Råna* 13)

1. Nelly Ragnvalda 9/5 1903 (*Kjøpsvik*
126) 2. Marie Josefine 1905 (*Grunnvoll*
35) 3. Solveig Elisabeth 29/3 1908 4.
Øistein Olaf 20/4 1911 5. Ingvald Sigfred
3/5 1913 6. Sandrup Johan Anton 27/3
1915 (*Kjøpsvik* 194) 7. Nils Johan 24/3
1917 8. Nora Johanna 6/3 1919 9.
Hansine Kristine 16/6 1921 10. Arnold
Jim 28/8 1923 (*Kjøpsvik* 303)

*I 1906 bodde familien på Grunnvoll. Paret
på Almenningen/Stenstad i 1908
Hansine giftet seg i 1947 med Bertil Modin
, Sverige.*

2. Anders Ragnvald Knutsen 1895 –
(*Haukøy* 38) g. 30/10 1919 m. **Inga**
Katrine Johnsen 1895 – (*Hestvik* 9)

1. Marthin Nikolai 18/7 1920 2. Ragnhild
Ingvarda Alida 26/2 1927 (*Ness* 26) 3.
John Kristian Andreas 12/12 1931
(*Kjøpsvik* 362) 3. Edny Agnethe 17/1
1933 5. Karstein Arnoldus 8/6 1934 6.
Ragnvald 14/12 1935 7. Ingvert Knutsen
14/12 1935 – 16/6 1936 5. Eldbjørg
Pernille 16/10 1938 (*Kjøpsvik* 342)

*Paret til Almenningen/Nyheim tidlig på
1930- tallet.*

SLUTTNOTER:

- ¹ Statsarkivet Trondheim (2000):
Utmarkskommisjonen for Tysfjord Nord 1

² Ibid.